

TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A királyi pár Beogradban.

Ünnepélyes fogadtatás volt Zágrebben.

Beograd, okt. 3.

Az éjjel tizenkét órakor érkezett Beogradba az udvari különvonat. A királyi pár fogadtatására az állomáson megjelent Ninesity Momcsilo külügyminiszter, Uzunovity Nikola építészeti miniszter, a szkupstina néhány kiküldötte és számos újságíró.

Pontban tizenegy óra harminc perckor futott be a különvonat, melynek egyik fülkéjéből jókedvűen, mosolyogva szállott ki Radojevity Ante közlekedésügyi miniszter kíséretében a királyi pár. A király szívélyesen köszöntötte az üdvözlésére megjelent előkelőségeket és elmondta, hogy az utazás igen kellemes volt. A dalmáciai és crnagorai ut felejthetetlen lesz számára örökké.

Rövid beszélgetés után a királyi pár udvari autóra szállt és a királyi palotába hajtatott.

Tegnap délben érkezett meg az udvari különvonat Zágrebba, ahol Heinzl polgármester, dr. Krescet főispán, Mátity tábornok, hadtestparancsnok, Radics Sztepán horvát paraszt-párti vezér és számos közéleti előkelőség fogadta. A király előbb a polgármestert és a főispánt tántette ki megszólításával és Zágreb város fejlesztési programja iránt érdeklődött. Kijelentette, hogy örömmel venné, ha Heinzl polgármester meglátogatná Beogradban

és részletesen tájékoztatná erről a kérdésről.

Mátity tábornok, hadtestparancsnok a hadsereg állapotáról számolt be néhány szóban, majd Radics Sztepán lépett a király elé, akinek érdeklődésére az SHS kiküldöttek genfi szerepléséről adott felvilágosítást Radics elmondta, hogy a kisenente nemzetközi helyzete igen megerősödött, főleg a szerb-horvát megegyezés óta, ami külföldön igen jó benyomást tett. A francia kiküldöttek melegen érdeklődtek a király szociális felfogása és a szerb-horvát megegyezés iránt és amikor választam kérdésükre, azt felelték, hogy „ha az SHS állam nem volna szövetségesük és barátjuk, irigykednének lakosságára, mert ilyen uralkodója van.

Ezután boszniai és dalmáciai utjokról beszélgetett Ófelsége Radics Sztepánnal, majd Dalmácia lakosságára terelte a szót. A dalmata dicső nép — mondotta — de rendkívül szegény, Korcsula-szigetéről ez évben nem kevesebb, mint ezerkétszáz lakos vándorolt ki Braziliába. Vesztett csatával ér fel a szomorú számadat és arra készlet, hogy ennek véget vessék

A királyi pár ezután meleg bucsút vett a fogadtatására megjelent előkelőségektől és folytatta útját Beograd felé.

Radics Sztepán is belép a kormányba.

Beograd, okt. 3.

Macsek dr., a horvát paraszt-párt alelnöke tegnap Beogradban tartózkodott. Beogradi útja magánjellegű volt és nem is érintkezett másokkal, csak pártja minisztereivel és képviselőivel.

Macsek az öt interjuvoló újságíróknak kijelentette, hogy a horvát pártvezéreknek a kormányba való belépéséről szóló hírek alaposak. Főleg Radics Sztepánnak a kormányba való belépését kívánják, nemcsak horvát részről, hanem főleg szerb politikai helyekről, ahol méltán úgy érvelnek, hogy a kormányalkotó két párt vezérének benn kell lennie a kormányban.

Radics Sztepán ugyan nem kép-

viselő, mindamellett egy kis jóakarattal minden el volna érhető, mert hiszen a szkupstina feladata az elvett mandátumokat visszaadni, annál is inkább, minthogy az igazolóbizottság ismeretes vizsgálata semmi kompromitálót nem tudott rábizonyítani a horvát paraszt-pártra.

A horvát paraszt-párt miniszterei és képviselői ma este Zágrebba utaznak, hogy a pártvezetőség ülésén résztvegyenek. Minthogy az ülésen Krajacs dr. kereskedelmi miniszternek is részt kell vennie, éppen azért a szombori tőzsde megnyitására, amely vasárnap lesz, nem Krajacs dr. képviseli a kormányt, hanem Velity Milorád miniszteri osztályfőnök.

Megszakadt az összeköttetés Csehország és a Vatikán közt.

Róma, okt. 3.

A hetek óta tartó diplomáciai küzdelem nem tudott eredményt elérni és Csehország és a Vatikán közötti viszony teljesen elromlott

Csehszlovákia vatikáni követe ma elhagyta Rómát és így a szentszék és Prága között megszakadt a diplomáciai összeköttetés.

Németország előbb Oroszországgal tárgyal . . .

Genf, okt. 3.

A locarnói községtanács nagyban készül a biztonsági konferencia vendégeinek fogadására. A gyűléseket az igazságügyi palotában fogják tartani, ahol telefonközpontot és távirtdát szereltek föl a sajtó számára.

A szövetségesek delegátusai a konferencia tartama alatt a Palace szállóban fognak lakni, a német delegátusok pedig az Esplanadeban.

A biztonsági konferenciával kapcsolatban hivatalos német helyről eredő jelentés szerint a

Németország és Oroszország között kötött rappalói megegyezésben nincsen semmi korlátozás erre nézve, mindamellett Németország mielőtt belépne a Népszövetségbe, behatóan tanácskozni kíván erről az orosz kormányval.

Nem lehet nemzetközi béke a kisebbségi kérdés rendezése nélkül.

Washington, okt. 3.

Az interparlamentáris konferencia tegnapi ülésén Lukács György magyar delegátus mondott beszédet, amelynek alap gondolata az volt, hogy mindaddig nem lehet nemzetközi béke, míg a nemzeti kiseb-

ségek kérdését az egyes államok kielégítően nem rendezik.

Dembinszky lengyel delegátus Lengyelországnak a béke fenntartása iránti hajlandóságáról beszélt, míg Lafontaine a nemzetközi vámtarifa redukálását követelte, hogy elérhetővé váljék a nemzetközi vámunió.

Caillaux Newyorkban.

Newyork, okt. 3.

Caillaux pénzügyminiszter, aki néhány nap óta a francia államadóságok ügyében Washingtonban tartózkodott, ma Newyorkba utazott. Caillaux Newyorkban érintkezésbe lép a politikai és pénzügyi élet ismert vezetőszemélyiségeivel.

Kommunista tüntetés Prágában.

Prága, okt. 3.

A prágai kommunisták Hacke képviselő és Vrobarszki volt miniszter vezetésével tegnap délután nagy tüntetést rendeztek, amelynek során tiltakoztak a magyar kommunisták letartóztatása miatt és követelték szabadonbocsátásukat. A gyűlés után a magyar követség közeli palotája elé akartak vonulni, ebben azonban a kivonult rendőrség megakadályozta őket. Ezután negyven tagu küldöttséget alakítottak, melynek feladata lett volna, hogy egy memorandumot nyújtson át a követségnek, de ezt a tervet is megakadályozta a rendőrség.

A franciák nem irták alá az amerikai fogalmazványt az adósságok rendezéséről.

Páris, okt. 3.

A sajtó helyesli Cailleaux azon eljárását, hogy az adósságok rendezéséről szóló amerikai fogalmazványt nem írta alá, minthogy ez által Franciaország Amerika örökös vazalussává lett volna.

Washingtonból még nem érkeztek megbízható hírek Cailleaux tárgyalásáról, kétségtelen azonban, hogy a tárgyalásokat egyik fél sem akarja megszakítani, hanem igyekeznek valamilyen alapot találni, amelyen újra feivegyék a tárgyalások fonalát.

TŐZSDE

Oktober 3.

Zürich. Berlin 123 40, Budapest 7250, Newyork 518¹/₄, Milánó 2090, Prága 1535, Wien 7315, Varsó 87, Szófia 378³/₄, Bukarest 245, Beograd 918³/₄ London 2509¹/₄, Páris 2415

Budapest. Buza 362¹/₂, rozs 255, takarmányárpa 275, sörárpa 355, zab 260, tengeri 287¹/₂, korpá 175.

Pasity október nyolcadikán visszatér Beográdba.

Beograd, okt. 3.

Radojevity Ante közlekedési miniszter visszatért Montecarlóból, ahol meglátogatta volt Pasity miniszterelnököt. Radojevity kijelentése szerint Pasity teljesen felépült és legkésőbb október nyolcadikára visszatér Beográdba.

Luther és Stresemann Locarnoban.

Berlin, okt. 3.

Luther kancellár és Stresemann külügyminiszter ma Locarnoba utazott, hogy résztvegyen a biztonsági konferencia hétfői megnyitását.

A bánági vendéglősök értekezlete.

A szesztilalom tervének elejtését sürgették.

Kikinda, okt. 3.

A vendéglősök, szállodások és kávézók egyesülete Kikindán értekezletet tartott, amelyen számos fiók kiküldötte résztvett. A becskerei egyesület képviselőjében pedig Kirtyanszki Szvetozár elnök és Oszto János alelnök jelent meg.

Sargin Koszta kikindai vendéglős látta el az elnöki tisztet, aki az ülés megnyitása után átadta a szót Kirtyanszki Szvetozárnak, aki tartalmas beszéd keretében az összefogás célját, helyesebben a vendéglő ipart ért nagy sérelmeket ismertette.

Beszédében részletesen kitért az allamelakulás óta a mai napig, a vendéglősök helyzetének változására. Kifejtette, hogy az első nagy sérelem a mákszimálás volt, amelyet nemrégiben egy rendelet követett, amely egyszisztenciájában támadja meg a kávézókat és vendéglősöket. Italmérési engedélyt kaptak az élelmiszerüzlet és büffe tulajdonosok, akik az élelmiszerek mellett italt is szolgálhatnak ki, mégpedig úgy kicsinyben mint nagyban, nyitott és zárt üvegben. A helyzet odáig fejlődött, hogy egyesek hordókat csapolnak és poharankint mérik az italt. Legutóbb meg olyan törvényjavaslatot dolgoztak ki, hogy szombat este hat óráig hétfő reggel hat óráig minden kocsmát, vendéglőt zárva kell tartani, illetve ezalatt tilos szeszes italokat kiszolgáltatni. A sérelmek orvoslására, főleg azonban azért, hogy a szesztilalmat előíró törvényt ne vegyék a szkupstina napirendjére és ne léptessék életbe, Kirtyanszki elnök országos mozgalmat javasolt, amelybe a Bánág is bekapcsolódjék.

Beszéde végén megjelent a teremben Budisin Jócó radikális-párti országgyűlési képviselő, aki előtt újjalag ismertették az elhangzott sérelmeket. A képviselő kijelentette, hogy a többi bánági radikális-párti képviselővel együttesen el fog járni illetékes helyen a vendéglősök kivánságának teljesítése érdekében. Az értekezlet végül is Kirtyanszki Szvetozárt egyhangulag diszelnökké választotta meg.

Különleges szép bársony- és filc-kalapok érkeztek!
 Filc-kalapok 150 Din-tól és bársony-kalapok 200 Din-tól kezdve. Ruhák, bluzok, harisnyák nagy választékban. Filevasalást, alakítást mérsékelt árban vállal **Aszlányi Julia V.** Bečkerek Nemanjina u. 7. (Tunner-ház). - 1897

Gyilkosság féltékenységből.

Titokzatos dráma egy gesztenyeerdőben.

Becskekerek, okt. 3.

Titokzatos gyilkosság foglalkoztatja a bánági Alibunár község lakosságát. A falu határában lévő gesztenyeerdő szélén, a vasút mentén vérbefagyva holtan találták Almasan Jócó 31 éves alibunári földmivest, akinek halálát egy vállába lött golyó okozta.

A csendőrség a bűncselekmény felderítése után nyomban erélyes nyomozást indított és még a tegnapi nap folyamán a gyanú Ros Troján földmivestre irányult, akit aznap reggel láttak fegyverrel a vállán a gesztenyében járni és a kérdezősködőknek azt mondta, hogy vadászni megy. A faluban régóta beszélték, hogy a meggyilkolt Almasan Jóca intim viszonyt folytatott Ros feleségével, Annával, ami valószínűleg az állítólag megsalt férjnek is fülebe jutott.

Érdekes körülmény és a gyanút erősíti az is, hogy amikor Almasan a vágány mellett holtan találták, Ros felesége eltűnt a község-

ből. A szomszédok vallomása szerint elutazott Alibunárról.

A meggyilkolt atyja azt hiszi, hogy valaki intrikált fia ellen, aki köztülte Jócóval, hia az asszony reggel elutazik, egyidejűleg pedig felhívta az amugy is féltékenykedő férj figyelmét a találkozóra. Amikor aztán Ros észrevette, hogy Jócó csakugyan a vasút közelében tartózkodik, valószínűleg hirtelen támadt haragjában agyonlőtte.

Nincs kizárva, hogy Jócó és az asszony találkozót adtak egymásnak az állomás közelében és amikor Ros meglátta őket, rájuk lött. Jócót eltalálta és megölte a golyó, Anna pedig, a gyilkos felesége, félelmében elutazott az első vonattal.

A csendőrség az alapos gyanúok alapján Ros Trajánt letartóztatta. A gyanúsított tagadja, hogy a gyilkosságot elkövette volna és hallani sem akar a súlyos vádról. Feleségét, akinek vallomása esetleg világosságot deríthetne a bűnügy homályos részleteire, keresi a rendőrség.

Az én adóreformtervezetem.

IV.

Ha meg van a jövedelem- és vagyonkataszter a teherlappal együtt, ha meg vannak a vallomások, akkor minden pénzügyigazgatóság könnyen megállapítja a kataszteri ívekből a lakosság tiszta összjövedelmét és tiszta vagyonát. A pénzügyigazgatóság kimutatásai alapján pedig a pénzügyminisztérium megállapítja az ország tiszta összjövedelmét és tiszta vagyonát. Ezzel meg van adva a jövedelem- és vagyonadó alapja. Most miként történik a kivétel?

A pénzügyminisztérium évenként összeállítja a budgetet. Megállapítja mindenekelőtt az állam összes kiadásait, azután azokat a bevételeket, amelyeket az állami birtokok, bányák, vasut, hajózás, monopol-tárgyak, fenntartandó illetékek, vámok, posta, telefon, távirtda stb. szolgáltatnak, ezeket a bevételeket levonja a kiadásokból, megállapítja a fedezendő deficitet és ez lesz az az összeg, amelyet a jövedelem- és vagyonadónak fedezni kell. Egyszerű számadási művelettel tehát meg kell állapítani — miután tudva van az állam összjövedelme és összvagyon — a jövedelmi- és vagyonadó kulcsot.

Például a fedezendő deficit kitesz 2 milliárdot. A jövedelem 10 milliárd, a vagyon 50 milliárd, akkor lefikszirozzuk a vagyonadókulcsot 2 százalékban, vagyonadó lesz 1 milliárd és jövedelemadó 10 százalék, vagyis ismét 1 milliárd.

Itt kell megemlítenem, hogy az én adóreformtervezetem kontemporalja a létminimum megállapítását is, de ezt egy olyan létminimum alakjában, amely lehetővé teszi a megélhetést is és pedig a jövedelemnél legalább 20.000 dinár, a vagyonnál 50.000 dinár. A kincstár itt sem fogja elveszíteni az adóját, hanem dacára annak, hogy nem vagyok barátja a progresszivitásnak — és pedig a középosztály megélhetése szempontjából nem vagyok az — mégis a leggazdagabb osztály fokozottabb megadóztatásával és a létminimum adójának adópótlék címén való repartírozásával akarom elérni,

eleget tévén a szociális kívánalmaknak. Ha tehát fenti példa alapul vétele mellett 2 milliárd jövedelem és 10 milliárd vagyon esik a létminimumra, 10 százalék jövedelem-adókulcs mellett 200 millió dinár jövedelmi adó és 2 millió dinár vagyonadó és ezt kellene a leggazdagabb osztálynak, amelyre például 4 milliárd jövedelem és 20 milliárd vagyon esik, fizetni, százalékban kifejezve: a rendes 10 százalékos jövedelemadón felül még 5 százalék jövedelem és 1 százalék vagyonadó-pótléket. Ezáltal az állam megkapná az összes adót, a szegény osztály teljesen adómentesítették, a leggazdagabb osztály aránylag kis adópótléket fizetne, kibékitve ezáltal a szegény néposztályt, mely sérelmének részbeni orvoslását látna az ilyen adórendszerben.

A törvényhozásnak kellene megállapítani a fent részletezett adókulcsokat, továbbá azon nagyjövedelmek és vagyonok határát, melyek a létminimumra eső adót adópótlékként megfizetni kötelezve volnának; megállapítaná ezen adópótléknak is a kulcsát és ezzel elkészült az az évről szóló adókiadás, mert ami ezután következik, ez csak tisztán egyszerű számolási művelet. A budgettörvény meghozatala után a minisztérium közli az adókulcsokat a pénzügyigazgatóságokkal, amelyek a községenkénti jövedelem és vagyonösszesítések alapján kivetik a községre vagy városra eső jövedelem- és vagyonadót és az összesítéseket a megfelelő városi és községi előjáróságoknak megküldik. A város vagy község előjárósága a nála levő egyénekenkénti kataszteri birtoklevelek alapján rövid számítással kiveti egyénekenként a jövedelem- és vagyonadót és pótléket az előző kulcsok szerint és gondoskodik ezen összegek behajtásáról. A befizetések szeptember 1-én és november 1-én két részletben volnának fizetendők, akkor, amikor a népnek pénze van, a város és a község egyetemleges fizetési kötelezettsége mellett és ezzel befejezést nyert az egész adókiadás és behajtási eljárás minden emoció nélkül, igazságosan, olesón, a való állapotnak megfelelőleg. Nincsen ennél igazságosabb, szociálisabb adózás. A szegény ember semmit sem fizet, a középosztály a

fenti példa szerint egy mérsékelt 10 százalékos jövedelmi és 2 százalékos vagyonadót és a nagyon gazdag ember egy 15 százalékos jövedelmi és 3 százalékos vagyonadót, amelyben pótlékként belefoglaltatik a szegény ember adója is. Az állam megkapja teljes egészében a magáét és egy kényes szociális probléma a lehető legkedvezőbb elintézését nyer. Az igazság diadalát jelent az is, hogy a jövedelmi források csak egyszer kerülnek adózás alá és a vagyon is csekély megterheléssel lerakja paráit a haza oltárára, az ország pedig deficitmentesen áll a világ csodálkozó színe előtt és a dinár siet elérni a svájci frank paritását. Egy deficitmentes ország győzne a világpiacon. n. t.

HIREK

— okt. 3.

Ejegyzés. Várady Bubus és Snethlage B. Jan földbirtokos, a hági Donau Hypothekbank vezérigazgatója, jegyesek.

A külügyminiszter kihallgatáson. Beográdból jelentik: A király ma délelőtt két órai kihallgatáson fogadta Nincsiy Momcsilo külügyminisztert, aki az SHS bizottság genfi szerepléséről számolt be.

Uj lap Becskerekén. A mai nappal új lap indult meg Becskerekén német nyelven, amely párton kívüli programmal hetente lép a nyilvánosság elé. A lap Kaufmann István ismert német lapszerkesztő szerkesztésében jelenik meg.

A pancsevo—becskereki vonat balesete. A Pancsevo és Bečkerek között közlekedő délelőtti vonat, amely délután egy óra után fut be Bečkerekre, baleset érte. Debeljácsa közelében eltört a mozdony tengelye és a személyvonat teljes két és fél órát vesztelt, amíg Bečkerekre meg nem érkezett a segítség. Két és fél órai várakozás után megjöttek az utasok Bečkerekre, akik az ut hátralevő részét most már minden baj nélkül tették meg.

Varázskeringő. Óriási érdeklődés nyilvánul meg a szerb jótékony nőegylet október 8-iki operette-estélye iránt. Strauss búbjós muzsikája darabja, a Varázskeringő meg igen kiváló szereposztásban, amely a város legjobb szerbnyelvű műkedvelőit egyesítette egy társaságban. A hölgyek közül Matity Beba, Szimity Olga, Mility Dára, Kovacsevity, Petrovity, Bosnyák, Kreczulj, Bakality, Vukov, Barajevity Beba és Olga, a férfiak közül Pavlovity Sácó, dr. Mrkusity József, Zseberán, Jankovity, Gomilkovity József és Buttl Domonkos játszanak főszerepet.

Hangverseny. Opermann Sztanisláv ismert becskerei zongoraművész és zeneszerző rövidesen külföldi hangverseny körútra indul. Utját megelőzően hangversenyt ad Bečkerekén, amely közkívánatra, reprize lesz a múlt évben tartott nagysikerű estélyének. Opermann hangversenye iránt máris nagy az érdeklődés.

A spanyolok örülnek Aidir elastén. Madridból jelentik, hogy a rifkabilok fővárosának, Aidirnek az eleste óriási lelkesedést váltott ki egész Spanyolországban. Tegnapi az országban mindenfelé fáklásy menetek, tüntetések voltak, amelyek Madridban hatalmas manifesztaációvá nőttek az uralkodó mellett.

Karambol a Kralja Petra téren. Tegnap délután fél kettőkor összeütközés történt a becskeréki Kralja Petra (Fő) téren, amelynek egy súlyos sebesülte van. Az Alekszandrova (Fő) utca felől egy homokfutó igyekezett a Főtér felé, míg ellenkező irányból egy kerékpáros közlekedett. A Fő utca bejáratához közel a kocsit hirtelen irányt változtatott és az út jobb oldalán haladó kerékpárt elütötte. A kerékpár utasa a kocsi alá került. A lovak óvatosan kikerültek a halálveszedelemben forgó embert, a kocsi elülső kerekei is sértetlenül elhaladtak mellette, egyik hátsó kereke azonban átment a vállán és lejött a súlyosan sérült kerékpáros Schubert Károly bérautós a Geteova (Német) utcai lakására szállította, ahol a sebesültet azonnal gondos ápolás alá vették. A rendőrség megállapította, hogy az elgázolt Gimpel József a helybeli „Zemljoradnik” vasöntöde műhelyvezetője. A kocsit Kovács Ferenc 40 éves itebjei születésű, becskeréki kocsis vezette, aki Teodorovity Jován pézszügyi igazgatósági vezető tisztviselő szolgálatában áll.

Saljapin Budapesten. A magyar opera tárgyalásokat folytat a világ híri orosz énekessel Saljapinnal, egy vendégeklus megtartására. Saljapin esténként 3000 dollárt keres.

* Carlo Aldini legújabb filmszenzációja ma az Orientben.

Öniráskodó pásztor. Sztain Alexa 70 éves neuzinai pásztor állott ma súlyos testi sértés büntetéstől való doltan a becskeréki törvényszék büntetőtanácsa előtt. A vádirat szerint 1923-ban, december 12-iken az egyik neuzinai kocsmán előtt megvárta Geidenecker Antal földmivest és botjával agyba-főbe verte. A vádlott tagadta, hogy a terhére rótt bűnöslekményt elkövette volna. A tanúk homályosan emlékeztek a verekedésre és így a bíróság nem tudta tisztázni Sztain szerepét. A bíróság végül is úgy határozott, hogy újabb tanukat rendel be és addigra elnapolja a tárgyalást. Napirendre tűzték volt még Raskov Sztevan szprszkielemiri földmivest rágalmozási perét is, ügyében azonban, mivel időközben meghalt, megszüntették a további eljárást.

* **Ha csodát akar látni,** okvetlen nézze meg Carlo Aldinit az Orientben.

A vasuti tarifa könyvalakban. A becskeréki kamara közlése szerint német nyelven most jelent meg az új SHS vasuti tarifa, amely október elsején lépett életbe. A könyv megrendelhető: Allgemeiner Tarif Anzeiger, Wien I. Bieber strasse 16.

Tűz. Sztankov Velimir szprszkielebeji földmivestnek tegnap kigyulladt és leégett 180.000 dinár értékű háza, a teljes berendezéssel. A bűnügyi hatóság nem tartja lehetetlennek, hogy gyújtogatás okozta a tüzet.

* **A „ZsAK Szlávija” szűreti mulatságára,** mely ma este lesz megtartva a „Klub” kávéházban, már az összes előkészületek megtörténtek és az agilis rendezőség mindent elkövetett, hogy a közönségnek egy kellemes estét szerezzen és ha a jelek után ítélünk, az őszi szezon egyik legsikerültebb mulatságai közé sorozhatjuk.

* **Carlo Aldini,** a görög férfi szépség istenített személyesítője csodás játékával gyönyörködteti ma a közönséget az Orient-moziban.

Elemi sorscsapásoktól senki sincs mentesítve. **Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.**

Táncmulatság. A Schwäbische Sport Klub október 3-án este fél 9 órai kezdettel a Kaszinóban egy nagyszobású táncmulatságot rendez. A zenét Rada Sándor zenekara szolgálja. Aki tevédezői meghívót nem kapott forduljon a rendezőhöz, Schneider J. Stagelschmidt-üzlet. A meghívó nem kötelező férfiakra.

* **Honossági bizonyítványokat** (Uverenje o državljanstvu) utlevelekhez stb. leggyorsabban jár ki Banatszka Trgovacka Agencija, Vel. Becekerék, Aleksandrova 27.

Carlo Aldini, a modern spártai, a „Vihar után” című monumentális filmben szombaton és vasárnap az Orient moziban.

A baranyai menekültek, vasárnap október 4-én délelőtt 10 órakor a szokott helyen értekezletet tartanak.

A „Torontál” minden éves előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tűzkár ellen.

Szombaton és vasárnap a „Balkan Bioskop”-ban

A NAGYMAMA FIACSKÁJA, Harrold Lloyd legjobb szerepe. Vigjáték, melyben megvan a könnyed francia esprit, de nem hiányzik az amerikai groteszk humor sem. Harrold Lloyd itt oly pompás, közvetlen humorú, érdekes, ötletes, elragadó, hogy látásra sok nagymama abitozik majd, bárcsak ilyen fiacskája lenne.

* **6 darab divatos abiakkeret üveggei és egy új Hoffer féle 17 soros vetőgéppel** olcsón eladó Sander M. Józsefnél, Velikibecskekerék.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadói hivatali áron előfizet a „Torontál”-ra.

* **A nehéz problémák tévelygői.** Egyre nagyobb azoknak a száma, akik a legnehezebb problémákra is rávetik magukat abban reményben, hogy azoknak a megoldása után rövid idő alatt meggazdagodnak. Csakhogy a nehéz problémákkal kevés embernek van szerencséje. Gyakran még a könnyű problémákat is nehezen oldják meg. Viszont vannak olyan dolgok, amikre az emberek minden fejtejtés nélkül egyszerre rájönnek. Például ma már minden gyerek tudja, hogy a festék, lakk, ecset, firnisz, enyv s minden e szakmába vágó áru Weiterschan János főutcai áruházában a legjobb.

BUTOROK: Háló, ebédlő-, uriszoba konyhaberendezések, hajlított székek, fotelok. **VASBUTOROK,** u. m.: Gyermekágyak, összecusukható ágyak, mosdók, ottománok, divánok, matracok, sport- és gyermekkoscsik stb. állandóan nagy választékban raktáron, a legolcsóbb árak mellett, részleltetésre is! **MELÉGHY A. PÁL** butoraktárban Vel. Becekerék, Car Dusanova (Váraljai) u.

Páratlan kedvezményt kap ötvenezer dináros tűzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontál”-ra.

* **Miért megy a kontárhoz, miért nem a mesterhez? Festéket, firniszt, lakkot és ecseteket gyári árban kaphat a „REX” festékárúnyagykereskedésben, Velikibecskekerék, Car Dusanova (Váraljai) utca 1. sz.**

* **A t. közönség figyelmébe!** Tisztelettel értesítjük a t. közönséget, hogy modern cipőjavító és talpálműhelyünkben bármilyen javítások **24 óra alatt** eszközöltetnek és az alatti barmulatos olcsó árakat léptettük életbe:

Gyermekcipőtalpalás 29 dinár

Nőcipőtalpalás . . . 39 . . .

Férficipőtalpalás . . . 49 . . .

Főtörekvésünk a nagyközönséget jó és olcsó munkával kiszolgálni

„Pata”

Háromszáz dinárért egy évig kapja a „Torontál”-t és ezzel ötvenezer dinárra biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét.

Riport a régi Becskekeréről.

1895 okt. 3.

A vármegye főispánja kinevezte Muzslay Lipótot kórházi gondnoknak.

1895 okt. 4.

Tessert Ferenc lelkész Becskekerékre helyezte át a megyéspüspök.

1905 okt. 3.

A szabómunkások sztrájkja ma reggelre véget ért.

Tegnap este Bisson „A nóna” című vigjátékát mutatta be a színház. A kritika hevesen kikel az ellen, hogy ilyen trágárságokat mutassanak be a közönségnek.

1905 okt. 4.

Móser vigjátékát „A könyvtáros”-t mutatta be a Polgár társulata. A kritika megdicséri Polgárt, Sik Rozót, Nagy Imrét, Papp Ionát és Barna Jolánt.

IRODALOM

Aszlányi Dezső: A világállam. Aszlányi Dezső legutolsó könyve, a „Világállam” többet beszélgetett magáról már megjelenése előtt, mint eddigi könyvei, amelyek pedig már szép számmal töltenek meg egy könyvespolcot. A Világállamnak ezt az előlegezett érdeklődést egy ügyési rendelkezés hozta meg, amely különféle a könyvből kiszakított gyökér nélküli mondatokból felekezet elleni izgatást és államellenes tendenciát olvasott ki. A független bíróság az ügyésznek ezt az elhamarkodott és alaptalan vádját nem látta beigazoltnak és az elkobzott könyv terjesztését megengedte.

Ezek után természetesen a Világállam az érdeklődés homlokterébe lépett és mint hogy hozzáférhetővé vált mindenki megszerzhette. Általános szempontból talán kívánatos lett volna úgy a könyv, mint a szerző számára, ha az elkobzás továbbra is fennállt volna, mert ebben az esetben, ahogy én az emberi psziché ismerem, a dugva megszerzett példányokat égő érdeklődéssel olvasták volna el alfától—omegáig. Így azonban, hogy megszerz-

hető — a többség belenez: — eh megint filozófia! Ugysem lehet a a világ jobb, mint amilyen — sablonnal elintezte a gondolatokat, amelyeket a szerző produkált.

Aszlányi kétségtelenül mélyen szantó elme, akinek pacifizáló gondolatai meliók volnának arra, hogy mindennapos olvasmányává legyen azoknak, akiknek feladatuk jutott a tömegek vezetése. Mint hogy azonban azoknak nem igen jut babér, akik a megértést, testvériséget őszintén prédikálják, egészen érthetővé válik, hogy Aszlányi könyvei csak néhány kiválasztottnak olvasmányai, akik szívesen ringójják bele magukat abba a narotikus álomba, hogy az emberben általi ban több az isteni, mint az állati bestialitás.

Nekem Aszlányi írásai mindig nagy élvezetet okoznak, de őszintén bevallom csak személyes vonatkozásai, ahol a könyvezete vagy a maga lelki életét boncolgatja. Mint ahogy nem egyáltalán nem sok érzekem van az elvont tudományok játékos szivárványai és meglátásai iránt, hanem ezerszer többre becsülöm a legrosszabb pszichoanalitikai megfigyelést, mint a legszebben felépített filozófiai értekezést. Ebben, a lelki élet megfigyelésének a megérthetőségében mesteri Aszlányi stílusa. Közvetlen, érdekes és kimerítő. Azt hiszem nem tévedek, ha a látszat és a tények dacára megállapítom, hogy Aszlányi tulajdonképpen regényírónak született.

Sport

Vasárnapi program. Obility-pályán: Délelőtt 9 órakor közepiskolai tanulók atlétika versenye, délután két órakor ugyanaz.

Zselj-zsicsár pályán: Délután fél négy órakor Szerbija—ZsAK Szlávija I oszt. bajnoki mérkőzés.

Vidéki mérkőzések Vrsacon a Dusan Szilni—Kadima I. oszt. mérkőzés kerül eldöntésre.

Kikindán a Schwäbische játszik a Koszovóval az első osztályba való bejutásért.

A vojvodinai atlétikai alszövetség elhatározta, hogy egy sportlapot fog indítani. Ennek megbeszélése céljából felkéri az összes sport iránt érdeklődőket, hogy hétfőn este 6 órakor jelenjenek meg a „Klub”-kávéház nagytermében.

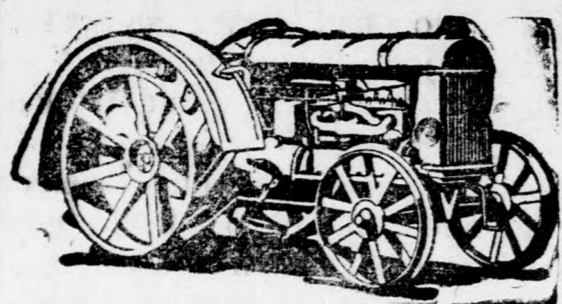
Az Amerikában vendégszereplő finn-atléta, Myyra, a gerelyvetés rekordját 68 55-re javította.

A magyar—spanyol mérkőzés iránt olyan óriási az érdeklődés Budapesten, hogy az összes jegyeket a mérkőzésre már előre eladták. A közönség főleg a spanyol kapusra, Zamorára kíváncsi és mint hogy a legjobb magyar kapus, Zsak is játszik, a meccs valószínűleg a két kapus mérkőzése lesz.

A kiadóhivatali telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Minden éves előfizető ingyen megkapja a KONTINENTÁL
biztosító-társulat 50.000 dináros tűzbiztosítási kötvényét.

Fordson-traktorok Oliver-ekével, Ford-autók,
mindenféle Ford- és Fordson-alkatrészek raktárról azonnali szállításra legolcsóbban kaphatók

Földvári Bélánál Sztari Becsej.

s46

Telefon 83.

László László

kárpitos és díszítő. — Milicsina (Bakics) utca 19.
Régi és új butor javítását, behuzását elvállalja. Lakások tapétázása a legolcsóbb áron. Papiankészítés a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Elsőrangú munka, olcsó áron. 2125

On még nem tudja, hogy hetenként 150 dinárért és havonként 600 dinárért ebédet és vacsorát kap, ha abonálja magát a **„Zöld vadász”-nál!**

(Knez Miletina [Niczky] utca), hol csakis jó ételek és kitérőt talolnak felszolgálva. — Szolid és pontos kiszolgálás! Egész éjjel nyitva! 2085 Tamburazene!

Tisztelettel **Bába János** vendéglős.

Üzlethelyiség

berendezéssel, forgalmas utcában, jutányos áron eladó és átvehető

Cim a kiadóhivatalban — 2117

Utlevélvizumot

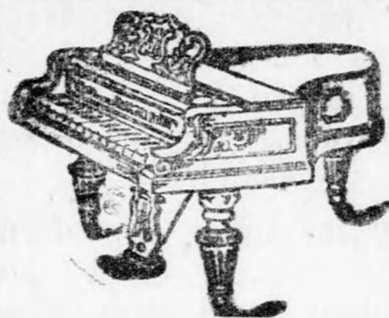
bármely országba

24 óra alatt megszerez

a „METEOR” keresk. ügynökség Velikibecskerek, Wilson-tér 3 Állandó kurirszolgálat 1218

Iskolahegedű, gordonka, fuvola

s az összes hangszerek, garantált minőség, olcsó árak. - Quint-tiszta friss hurok érkeztek.

Lenhardt Antal

I. bányai hangszerkészítő- és zongoraterme Velikibecskerek.

Elsőrendű bécsi zongorák: Lauberger & Gloss, I. Produktiv, Wirth, Stingl, Lunner, Hoffmann gyártmányok már 16 000 Din-tól, Pianinok 14.500-tól, Harmónium 4000-tól. Javítások szakszerűen és lelkiismeretesen.

A modern táncintézet

f. hó 8-án nyílik meg dr. Kleitsch tornatermében. Mirksity, táncitanító.

A kádfürdőbe

egy ügyes leány vagy asszony azonnal felvétetik. Dr. Kleitsch. — 2122

Eladók

jó állapotban levő használt boroshordók, kádak és pálinkahordók Kohn Ignácnál 2131 V. Becskerek, a nagyhid mellett.

Egy új Mignon zongora

rövid, fekete, keresztthoros jutányos áron eladó Gilde Vendel 2130 Petrogradszka (Melencei) u. 2.

Lakatosműhely

szerszámmal együtt azonnal eladó Özv. Schubertné Velikibecskerek, Fő-tér 630. 2118

Ház

mely áll 4 szoba, 1 előszoba, konyha, mosókonyha, pince, nagy kert és 1 jégveremből, a Vojvode Putnika (Alkotmány) u. 37 sz. alatt eladó. 2134

Kromenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő válla! fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállításból eredő mindennemű visszereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések). Vel. Becskerek, Etvesova u. 5

Cosulich Gine

Splitből indulhat Délamerikába.

Vezérképviselőt SHS. részére J. B. Oraskovity, Zagreb. 1039

Velikibecskereki fiók: Kralja Petra trg 4.

Az őszi idény beállításával

ajánlom duson felszerelt raktáramat, u m : saját főzésű szilvórium, törköly, borovicska, barackpálinka, cognac, pezsgő, rum, finom szesz, kitérőt likörök. Továbbá a következő eszeneciákat: rum, vanília, császárkörte, meggy, narancs, köménymag, barack. Ház-tartás részére kitérőt borecet. 2133

Kohn Ignác

szeszárkereskedés nagyban és kicsinyben, saját pálinkafőzde.

Modern cipésműhelyt

nyitottam a Vásár-tér elején, ahol alant legolcsóbb áron készítek férfi-, női- és gyermekecipőket:
Női lakk félcipő . . . . . 250 D
Női lakk fasarokkal . . . . . 270 D
Női antilop minden színben 240 D
Női antilop fasarokkal . . . . . 260 D
Női fekete box . . . . . 200 D
Női fekete sevro . . . . . 225 D
Női színes bőrből . . . . . 250 D
Férfi fekete box . . . . . 275 D
Férfi félcipő . . . . . 240 D
Férfi betétes lakk, vagy színes bőrből . . . . . 300 D
Férfi félcipő . . . . . 275 D
Gyermekecipő magas vagy fél . . . . . 170—220 D
Javításokat is vállalok legjobb kivitelben, a legolcsóbb áron.

Scheffer Adolf.

Ha olcsón és jól akar étkezni

ugy látogasson el a Grósz-féle vendéglőbe Zsitni trg (Buza-tér), hol a nap bármely szakában a legjobb hideg és meleg ételek kaphatók! Napi, heti vagy havi abonenseket a legmérsékeltőbb árak mellett vállalok! — Kitérőt ételek és elsőrendű italok! — Minden este Herzenberg János közkedvelt cigányzenekara játszik. — Szolid és figyelmes kiszolgálásról gondoskodik 2112

Grósz Márton, vendéglős.

Villanyos

Villanyos vasalók, főzőedények, rezsók nagy választékban. Ujjonnan érkeztek lámpaernyők.

Festett és égetett mintájú modern fűveg- és porcellán lámpa-ernyők nagy választékban. Üzleti és irodai monyezotégők.

átszereléseket a legújabb szabványok szerint legelőnyösebben készít

„GLOBUS”

villanyossági és mechanikai vállalat VELIKIBECSKEREK, Alekszandrova (Fő) u. az udvarban. 834 Telefon 64.

Férfi-, fiu- és gyermeköltönyök, raglánok, télikabátok, bőr- és szövetfelsővel, esőköpenyek, külön nadrágok, szőrmeárak, különféle elsőrendű gyártmányú szövetek állandóan raktáron. Mérték utáni rendelés elsőrangú kivitelben.

Goldschmidt Cipót, Vel. Bečkerek

S t t á k o r a n z a l

Szabott árak!

1751

MILAN REŽA I DRUG

elektrotechnikai üzlet Velikibecskerek, Szerlityeva u. 2.

Osram égők!

Tisztelettel értesítjük úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. vevőinket, hogy az őszi szezon beálltával módunkban áll *őngyújtókban, zseblámpákban, elemekben, égőkben, mindennemű villanyfelszerelési anyagban, motorokban, villanyvasalókban, resokban* és minden e szakmába vágó dusan felszerelt raktárunkat figyelmükbe ajánlani. **Villanyszerelési munkálatokat a legpontosabban és legjutányosabban eszközölünk.** Szerelőinket kívánatra vidékre is küldjük.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Almát

— **vagontételekben szállít**

Gyorgye Zs. Gyorgyevity kiviteli iroda

Beograd—Száva

Carinska u. 12. sz. — 2064 — Telefon 30-04

96 %-os háromszor raffinált

la spiritusz Hl. %-ként 12 Din

Egyes hordóvételnél is ugyanebben az árban kapható.

Megrendeléseket felvesz

Pillis Mór és Fia

kereskedelmi ügynökség és bizományi cég

Velikibecskerek, Miletityeva (Temesvári) u. 36. szám.

Telefon 190.

1889

Telefon 190.

Az őszi szezon reklámárai a „Páva“-cégnél

Crep de chine, jó minőségű méterenként

65

Mintázott foulard-selyem méterenként

120

Férfi double-szövetek minden színben, nagy választék

135

Lodenszövet, 100 cm széles méterenként

20

Sifon, 80 cm széles, kapható minden mennyiségben, m-je

9

Nagy választék barchendekben, velour-szövetekben, férfiszövetekben, paplanclottokban és kész paplanokban, zefirek és vásznakban minden színben és minden szélességben, matrácgrádliban, szőnyegekben stb. stb.

Velizar S. Paunovity

rőfős és divatárükereskedés Velikibecskerek,

Alekszandrova (Fő) utca,

1985

Telefonszám 21. **Alapított 1846.**

Pleitz

Fer. Pál

Veliki Bečkerek, Obilina (Zápolya) u. 1. sz.

könyvnyomdája

mdája

Nyomtatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.

Orient Bioskop

Szombaton, okt. 3-án 5, 7 és 9 órákor
Vasárnap, okt. 4-én 3, 5, 7 és 9 órákor

Pénztárnyitás: d. e. 10-12-ig, d. u. 4-5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10-11 óráig, d. u. 2 órákor.

Ezt okvetlen nézze meg!

A legújabb Aldini-film!

Carlo Aldini

„Vihar után” című monumentális attrakciós filmben Carlo Aldini, a szalonartista, görög férfiszépség ebben az új filmjében felülmulja eddigi produkcióit. — Jegy előjegyzések délelőtt 10 órától kezdve.
Jön! NORMAN KERRY Jön!

Már 3500 dináros házhelyek

előjegyzőit értesítjük, hogy a házhelyek átadása megkezdődött. További jelentkezőket felvesz a „BEGA” hirdető és közvetítő a főpostával szemben.
Beköltözhető új ház, 400 m²-l területen elköltözés miatt jutányos áron eladó.

Jó házból való fiu
tanoncnak

felvétetik

Csáby Rezső szücsmesternél
V. Becskerek, Petrogradszka u. 28.

Egy ügyes
kalapkészítő

és egy tanulóleány
azonnal felvétetik

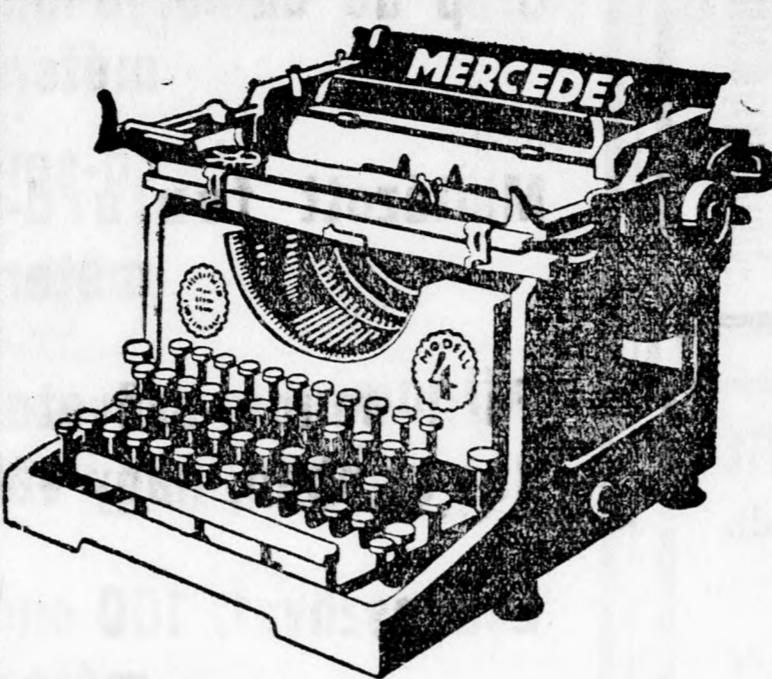
Csucs Jánosnál,
azelőtt Tolvay Laura, V. Becskerek.

Két kiszolgáló-kisasszony

azonnali alkalmazást nyer

a **Bata**-cégnél.

2120

Hirsch Aladár

speciál mechanikai javítóműhely
Velikibecskerek,
a Dungserszky-sörgyárral szemben

Mercedes-írógép

és
**Senzator sokszorosító-
gép képviselője.**

A gépek megtekinthetők.

ELADÓ BORPINCE.

A jóforgalmu Nikora-féle borpince (a nagyhid mellett) családi okok miatt eladó. — Érdeklődni a tulajdonosnál lehet Brigadira Risztitya (Aradaci) utca 44. sz. alatt, naponta d. e. 11 és 12 óra között.

2-3 tanuló

szolid, megbízható helyen
teljes ellátást nyerhet.

Cím: „BEGA” hirdető és közvetítő a főpostával szemben. — 2096

Iskolázató szülők figyelmébe!

Óriási választékban patenharisnyák, bakfis-harisnyák, zsebkendők, törülközők, sálak, gyapjumellények. Ezenkívül nagy választék női- és férfiharisnyákban és mindennemű rövidáru cikkekben a legolcsóbb napi áron. — 1913 Klein Jenő fiókja, Aleksandrova (Fő) u. 12., volt Trébity-nelviség.

Eladó ház

a Pariska volt Megyeház) és a Szlovenaeska (volt Nádor) utca sarkán, a Narodna Banka mellett. Több üzlethelyiség és lakás beköltözhető - 2090 Bővebbet: Nagybecskereki Népbank Rt. V. Becskerek Telefon 62. Telefon 62.

**A hajducsicai gazdaságban
üresedésben van
kovácsmesteri állás**

deputát fizetés mellett.
Csak józanok és szakemberek jelentkezzenek.

Bővebbet a gazdaságnál. 2073

Eladó egy 9-es számú

kötőgép.

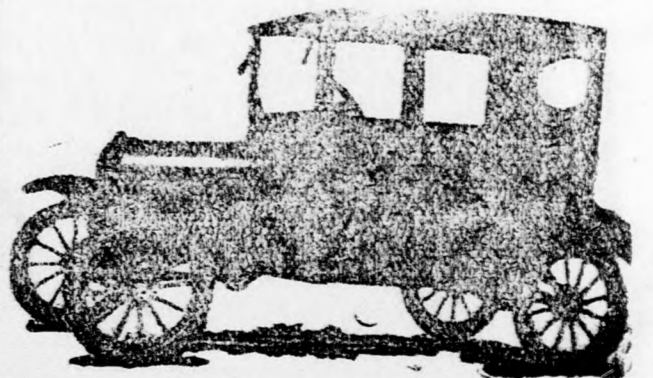
Lázár Sijacsity Kumán.

Romano Vlahov Zadar

világhírű gyártmányának bányai képviselője és lerakata

Kohn Ignácnál

Velikibecskerek, a nagyhid mellett.
2132

Ford és Chevrolet autótaxik

csukott és nyitott, minden időjárásban alkalmasak. Olcsó és kellemes utazás. Minden időben megrendelhető

„RATAR” Fordképviseletnél
Velikibecskerek, Buzatér 6.
Telefon 208. 1696

Mérlegképes könyvelő

szerb, német, magyar
nyelvben perfekt.

állást keres.

2116

Cím megtudható az „Orient”-nél.

Eladó egy ház hely

kedvező fizetési feltételekkel.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Szűszner Kálmán, Pasityeva
(Tomasováci) u. 10. — 2129

Asszonyom!

Hová, hová, oly gyorsan? Jaj! Édes lelkem, ne tartóztasson fel még maga is, most nagyon sietős az utam. Ugyanis az éjszaka úgy összemartak azok az átkozott

poloskák,

hogy most már okvetlenül igénybe kell vennem

HIZLI FERENC

poloskairtó vállalatát
VELIKIBECSKEREK,
Kara Gyorgy utca
Vasatér 2

1983 aki ezektől a ronda férgek-től megment és aki mindjárt

butoraimat átjavitja és políturozza!

S. AD. ENGL SUBOTICA

Detail: Jelasytyeva utca 2.

Telefon 815.

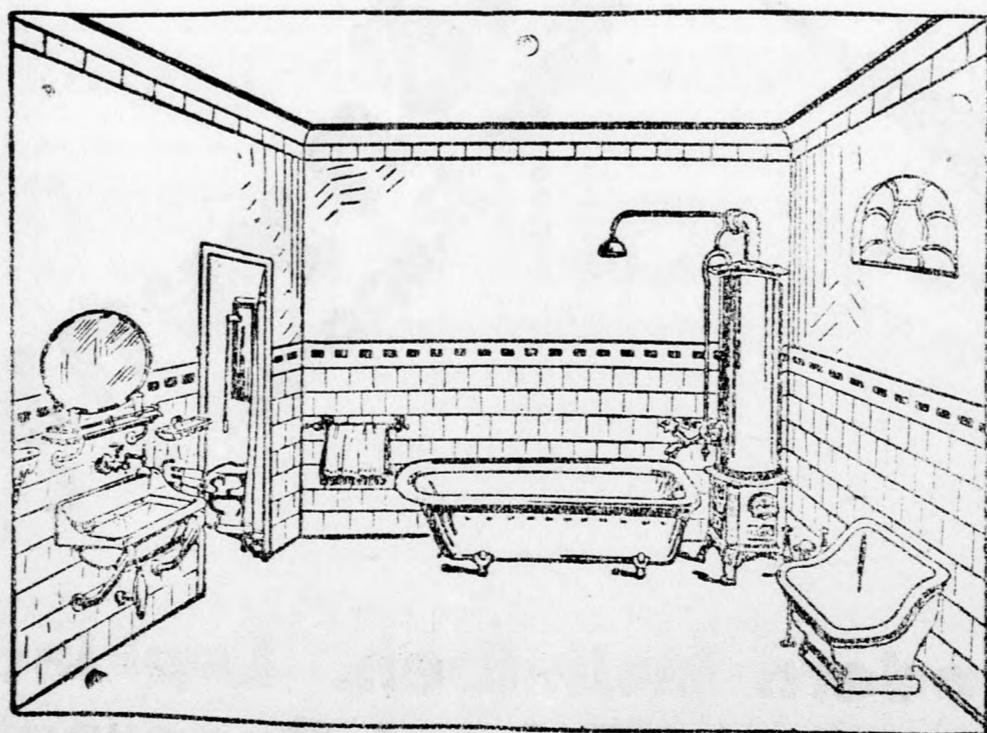
En gros: Petrogradszka utca.

1528

Dürrkopp, Haid & Neu (Excella) világhírű varrógépek egy ipari, mint családi használatra.

H. Stoll & Co., Reuthingen világhírű német kötőgépek (original „Links-links”) jugoszláviai főraktára. A szubotica mintavásáron kiállítva.

Olcsó fürdőszobaberendezések

állandóan kaphatók
ENGEL ADÁM épület-, műlakatos és szerelőnél
V. Becskerek, a főpostával szemben.

Régi butorok

edények, dézsák, hordók, zsalugáterek

eladók.

Bővebbet: d. e. 9-11 óra között Deák Ferenc-utca 7. szám alatt 2070

Egy használt
szürke télibunda

macskabőrrel,
opposon sálgallerral
jutányos áron eladó.

Megtekinthető: Horváth szücsnél,
Car Dusanova (Váraljai) u. — 1948

Sok évi irodai gyakorlattal bíró
tisztviselő

ki jól beszél szerbül, németül és magyarul, megfelelő állást keres.
Cím a Torontál kiadóhatalában

Egy jókarban lévő régi gyártmányu
zongora eladó

Takovska (Garay) u. 9 sz. alatt. Megtekinthető minden nap d. u. 2-5-ig.
2136